

INTERNET XIZMAT TURLARI VA ULARNING RIVOJLANIB BORISH TENDENSIYALARI

Rajaboyev Shahboz Shodi o'g'li

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti

"Axborot texnologiyalari" kafedrasi assistenti.

shahbozrajaboyev@gmail.com

Uzaqov Og'abek

Samarqand iqtisodiyot va servis

instituti kechki ta'lim fakulteti talabasi

Annotatsiya

Ushbu maqolada internet xizmat turlarining zamonaviy jamiyatdagi o'rnini, ularning asosiy ko'rinishlari va rivojlanib borish tendensiyalari keng yoritilgan. Internet xizmatlarining ta'lim, biznes, kommunikatsiya, tibbiyot, davlat boshqaruvi va iqtisodiyotdagi ahamiyati tahlil qilingan. Shuningdek, zamonaviy internet texnologiyalarining rivojlanishi natijasida yuzaga kelayotgan yangi imkoniyatlar, raqamli xizmatlar hamda istiqbolli yo'nalishlar haqida batafsil ma'lumot berilgan.

Kalit so'zlar: internet, internet xizmatlari, elektron pochta, veb-sayt, ijtimoiy tarmoqlar, elektron tijorat, bulutli texnologiyalar, mobil internet, axborot texnologiyalari, raqamli iqtisodiyot, kiberxavfsizlik, multimedia xizmatlari.

Kirish

Bugungi kunda internet texnologiyalari inson hayotining barcha jabhalariga chuqur kirib bormoqda. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining rivojlanishi natijasida internet xizmatlaridan foydalanish imkoniyatlari kengayib, ularning ahamiyati ortib bormoqda. Hozirgi davrda internet nafaqat axborot olish vositasi, balki ta'lim, biznes, bank tizimi, savdo-sotiq va kundalik muloqotning muhim qismiga aylangan.

M. M. Aripovning ilmiy ishlarida internet global axborot almashinuvi vositasi sifatida tavsiflanadi va uning jamiyat taraqqiyotidagi o'rnini alohida ta'kidlanadi. Shu bilan birga, S. S. G'ulomov internet xizmatlarining iqtisodiyot va axborot tizimlaridagi ahamiyatini keng yoritib bergan. Zamonaviy texnologiyalar rivojlanishi natijasida internet xizmatlari insonlarning kundalik hayotini yengillashtirib, tezkor axborot almashinuvini ta'minlamoqda.

Bugungi kunda internet orqali masofaviy ta'lim olish, onlayn konferensiyalar tashkil etish, elektron kutubxonalardan foydalanish hamda davlat xizmatlaridan masofadan turib foydalanish imkoniyatlari kengaymoqda. Shu sababli internet xizmat

turlari va ularning rivojlanish tendensiyalarini o‘rganish bugungi kunning dolzarb mavzularidan biri hisoblanadi.

Asosiy qism

Internet xizmatlari — bu internet tarmog‘i orqali foydalanuvchilarga taqdim etiladigan axborot va kommunikatsion xizmatlar majmuasidir. Hozirgi kunda internet xizmatlari inson faoliyatining deyarli barcha sohalarida qo‘llanilib, jamiyat rivojlanishining muhim omillaridan biriga aylangan.

Internet xizmatlarining eng keng tarqalgan turlaridan biri elektron pochta hisoblanadi. Elektron pochta foydalanuvchilarga turli ma‘lumotlar, hujjatlar va fayllarni qisqa vaqt ichida yuborish imkonini beradi. Elektron pochta xizmatlari davlat tashkilotlari, ta‘lim muassasalari va biznes tizimlarida keng qo‘llaniladi.

Internetning yana bir muhim xizmati bu World Wide Web tizimidir. WWW foydalanuvchilarga turli veb-saytlar orqali kerakli ma‘lumotlarni izlash, yangiliklarni kuzatish va multimedia materiallaridan foydalanish imkoniyatini yaratadi.

So‘nggi yillarda ijtimoiy tarmoqlar internet xizmatlarining eng tez rivojlanayotgan yo‘nalishlaridan biriga aylandi. Telegram, Instagram va Facebook kabi platformalar insonlar o‘rtasida tezkor muloqotni ta‘minlab, axborot almashishning qulay vositasiga aylandi.

Elektron tijorat xizmatlari ham internet rivojlanishi bilan keng ommalashdi. Hozirgi kunda foydalanuvchilar internet orqali mahsulot va xizmatlarni xarid qilishi, to‘lovlarni amalga oshirishi hamda turli bank xizmatlaridan foydalanishi mumkin. Elektron tijorat savdo-sotiq jarayonini tezlashtirib, xaridor va sotuvchi uchun qulay imkoniyatlar yaratmoqda.

Bulutli texnologiyalar internet xizmatlarining zamonaviy ko‘rinishlaridan biri hisoblanadi. Ushbu texnologiyalar yordamida foydalanuvchilar o‘z ma‘lumotlarini internet orqali saqlashi va ulardan istalgan joyda foydalanishi mumkin. Bulutli texnologiyalar ma‘lumotlarni xavfsiz saqlash va ulardan samarali foydalanish imkoniyatini yaratadi.

Hozirgi davrda mobil internet xizmatlari keng rivojlanmoqda. Smartfon va planshetlar yordamida foydalanuvchilar istalgan joydan internet xizmatlaridan foydalanish imkoniyatiga ega bo‘lmoqda. Mobil ilovalar yordamida bank xizmatlari, to‘lov tizimlari, ta‘lim platformalari va boshqa ko‘plab xizmatlardan foydalanish mumkin.

Internet xizmatlari rivojlanishining muhim yo‘nalishlaridan yana biri multimedia xizmatlaridir. YouTube va boshqa media platformalar foydalanuvchilarga turli xil video va audio materiallardan foydalanish imkonini yaratmoqda.

Zoom, Google Meet va Microsoft Teams kabi platformalar masofadan turib ishlash va ta‘lim olish jarayonlarini yengillashtirmoqda. Videokonferensiya xizmatlari

orqali dunyoning turli nuqtalaridagi insonlar bir vaqtning o'zida muloqot qilish imkoniyatiga ega bo'lmoqda.

Internet xizmatlari orqali elektron hujjat almashinuvi tizimi ham rivojlanmoqda. Elektron hujjatlar va elektron imzo tizimlari ish yuritish jarayonini tezlashtirib, samaradorlikni oshirmoqda.

Internet xizmatlari tibbiyot sohasida ham katta ahamiyatga ega. Telemeditsina xizmatlari yordamida bemorlarga masofadan turib tibbiy maslahatlar berilmoqda. Zamonaviy tibbiyot muassasalari internet orqali elektron tibbiy kartalarni yuritish imkoniyatiga ega bo'lmoqda.

Qishloq xo'jaligida ham internet xizmatlaridan keng foydalanilmoqda. Fermerlar internet orqali ob-havo ma'lumotlari, bozor narxleri va agrotexnik tavsiyalarni olish imkoniyatiga ega bo'lmoqda. Bu esa qishloq xo'jaligi samaradorligini oshirishga xizmat qilmoqda.

Internet xizmatlari transport tizimining rivojlanishiga ham katta hissa qo'shmoqda. Onlayn taksi xizmatlari, elektron chipta tizimlari va navigatsiya xizmatlari transport sohasida keng qo'llanilmoqda.

Turizm sohasida ham internet xizmatlari muhim rol o'ynaydi. Hozirgi kunda mehmonxona bron qilish, aviachiptalarni xarid qilish va sayohat xizmatlaridan foydalanish internet orqali amalga oshirilmoqda.

Internet xizmatlarining rivojlanib borishi bilan bir qatorda kiberxavfsizlik masalalari ham dolzarb bo'lib bormoqda. Internet orqali tarqaladigan zararli dasturlar, firibgarlik holatlari va ma'lumotlar o'g'irlanishining oldini olish uchun zamonaviy himoya tizimlari ishlab chiqilmoqda.

Shuningdek, internet reklama va marketing tizimining rivojlanishida ham muhim vositaga aylandi. Ko'plab kompaniyalar o'z mahsulot va xizmatlarini internet orqali targ'ib qilmoqda. Ijtimoiy tarmoqlar va veb-saytlar orqali reklama berish an'anaviy reklama usullariga qaraganda samaraliroq bo'lib bormoqda.

Hozirgi davrda internet xizmatlarining rivojlanish tendensiyalari zamonaviy texnologiyalar bilan chambarchas bog'liqdir. Mobil internet, 5G texnologiyasi va sun'iy intellekt tizimlarining rivojlanishi internet xizmatlarini yangi bosqichga olib chiqmoqda. Kelajakda internet xizmatlarining yanada avtomatlashtirilishi va "aqlli texnologiyalar"ning rivojlanishi kutilmoqda.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, internet xizmatlari zamonaviy jamiyat taraqqiyotining muhim omillaridan biri hisoblanadi. Ular insonlarning kundalik hayotini yengillashtirish, axborot almashinuvini tezlashtirish va iqtisodiy faoliyat samaradorligini oshirishda katta ahamiyatga ega. Internet texnologiyalarining rivojlanishi natijasida yangi xizmat turlari paydo bo'lib, ularning imkoniyatlari

kengayib bormoqda. Kelajakda internet xizmatlarining yanada rivojlanishi va raqamli texnologiyalar bilan integratsiyalashuvi insoniyat uchun katta qulayliklar yaratadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Aripov M. M. Kompyuter tarmoqlari va internet asoslari. – Toshkent, 2020.
2. G‘ulomov S. S. Axborot tizimlari va texnologiyalari. – Toshkent, 2020.
3. G‘ulomov S. S. Raqamli iqtisodiyot asoslari. – Toshkent, 2021.
4. Abduqodirov A. A. Axborot texnologiyalari nazariyasi va amaliyoti. – Toshkent, 2021.
5. Abduqodirov A. A. Zamonaviy internet texnologiyalari. – Toshkent, 2022.
6. O‘zbekiston Respublikasi Raqamli texnologiyalar vazirligi materiallari.